

Botaniska Sällskapet i Jönköping

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019

Allmänt

Under år 2019 har hållits fem möten med föredrag och bildvisning. Under hösten hyrdes lokalen Vardagsrummet i Allianskyrkan då Länsstyrelsens lokaler inte längre är tillgängliga. Ansvaret för de praktiska arrangemangen vid medlemsmötena har då övertagits av Torgny Bergström och Britta Färdig Bergström. Sju traditionella exkursioner har genomförts, inklusive *De vilda blommornas dag* och en heldagsexkursion. Därutöver har fem mossexkursioner genomförts under ledning av Henrik Kullberg. Lennart Persson ledde en guidning i Vattenledningsparken i Naturskyddsföreningens regi och Magnus Thorell ledde en guidning i Erik Leonard Ekmans fotspår vid Rocksjön i Jönköpings kommuns regi.

Botaniska Sällskapet är sedan 2016 anslutet till Studieförbundet som håller till på Rosenbergsgatan. Flertalet styrelsemöten och floramöten har hållits hos Studieförbundet, som gett värdefull service. Sällskapet är medlem i Föreningen Smålands Flora och i Svenska Botaniska Föreningen (SBF). Lennart Persson representerade Sällskapet i egenskap av revisor i SBF och David Ståhlberg som föreningsrepresentant på SBF:s årsmöte och konferens 16–17 mars.

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsnämnd har 2019 anslagit 3000 kr till Sällskapets verksamhet. Britta Färdig Bergström och Torgny Bergström har deltagit i kommunens samordningsmöten i kvarteret Ödlan, dels inför sammanställningen av årets "Guidningar i naturen" 2019, dels kommunens inspirationsträff för naturguider.

Styrelse och övriga funktionärer

I styrelsen har följande ingått:

Göte Bengtsson, ordförande
Magnus Thorell, vice ordförande
David Ståhlberg, sekreterare
Marianne Rydén, vice sekreterare
Lennart Persson, kassaförvaltare
Agneta Åsgrim Berlin, programsamordnare
Torgny Bergström, samordnare för extern och intern kommunikation
Yvonne Hyltse Eckert
Britta Färdig Bergström

Revisorer:

Åke Jönsson, sammankallande
Pia Larsson
Britta Pilkvist, suppleant

Valkommitté:

Tomas Fasth, sammankallande
Mikael Gustafsson

Yvonne Hyltse Eckert och Britta Färdig Bergström är nya styrelseledamöter.

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden under året och därtill täta kontakter via e-post.

Intern och extern kommunikation

Sällskapets hemsida med adressen www.botaniska-jonkoping.se sköts av medlemmen Åke Jönsson. Facebookgruppen [Botaniska Sällskapet Jönköping](#) hade vid årets slut 45 medlemmar. I Facebookgruppen har styrelsen normalt påmint medlemmarna om kommande programpunkter, samt via e-post till de medlemmar som har angett en e-postadress. *E-postadress kan anmälas till kassaförvaltaren: lenper51@gmail.com*

Styrelsen har skrivit korta referat från Sällskapets träffar och samtidigt påannonserat kommande aktivitet under "Nytt från läsarna" i Jönköpingsposten. Några av Sällskapets aktiviteter har ingått i kommunens folder om guidningar i naturen.

Ekonomi

Sällskapets ekonomiska ställning framgår av separat årsredovisning. Tillgångarna i florafonden har förvaltats med inriktning mot en trygg placering och värdeutveckling.

Medlemsantal

Sällskapet hade den 31 december 117 medlemmar som betalat medlemsavgift. Under året har 10 medlemmar lämnat Sällskapet och 10 medlemmar tillkommit.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften 2019 har varit oförändrad 100 kr för vuxen och 10 kr för ungdom under 20 år.

Möteslokal

Då våra höst- och vinteraktiviteter inomhus inte längre kan genomföras i Länsstyrelsens lokaler har alternativ möteslokal undersökts och diskuterats. Valet föll på Allianskykans lokal "Vardagsrummet" som är lagom stort och har bra utrustning för bildvisning och bra ljud. De erbjuder också möjlighet att köpa kaffe/te, fralla med ost och en kaka.

Naturvård

Sällskapet har varit representerat i Naturvårdsrådet i Jönköpings kommun genom Magnus Thorell och Marianne Rydén med Britta Färdig Bergström som ersättare.

Torgny Bergström har representerat Sällskapet i länsstyrelsens skötselråd för naturreservatet Bondberget, som inte heller under 2019 haft något möte.

David Ståhlberg har representerat Sällskapet i kommunens skötselråd för naturreservatet Rocksjön.

Erik Leonard Ekman

Magnus Thorell guidade den 13:e augusti under Jönköpings kommuns regi "I Erik Leonard Ekmans fotspår" längs leden på västra sidan av Rocksjön. Styrelsen har beslutat att göra en ny framställan till kommunen om "Ekmanleden". Magnus föreslog att en minnestavla över Ekman produceras och sätts upp utmed Ekmanleden alternativt i anslutning till Enanders plats. Minnestavlan utförs lämpligen i gjutjärn.

Remissvar

Sällskapet har avgett yttrande på kommunens förslag till nya regler för bidrag till kulturföreningar. Vi föreslog, med ingående motiveringar, att området "kulturföreningar" vidgas till att omfatta även föreningar liknande vår ideella förening.

Arkiv

Sällskapets arkiv med protokoll och andra viktiga handlingar förvaras sedan 2014 på Jönköpings läns folkrörelsearkiv, som håller till i Arkivhuset i Jönköping.

Södra Vätterbygdens flora

Arbetet på att åstadkomma en tryckt publikation, *Södra Vätterbygdens flora*, har bedrivits intensivt även under detta år. Ordföranden har skrivit en rapport till SBF och rekvirerat 75 000 kronor.

Lennart Persson har rapporterat floragruppens sammankomster till Studieförbundet.

En stor del av arbetet med floran är avklarat och betydande kompletteringar i artförteckningen har gjorts. Tidsplanen är dock ansträngd då mycket återstår innan vi har ett tryckfärdigt manus. Målet för att vi har Södra Vätterbygdens flora i handen är nu hösten 2020.

Redaktionsgruppen (floragruppen) utgörs av styrelseledamöterna Göte Bengtsson (sammankallande), Lennart Persson, Marianne Rydén, Magnus Thorell och Agneta Åsgrim Berlin. Kjell-Arne Olsson, boende i Åhus, svarar för redaktörs- och layoutarbetet. Gösta Börjeson har också deltagit i flera floramöten och ytterligare några medlemmar i Sällskapet har bidragit på olika sätt.

Några intressanta floranoteringar från trakten

Under 2019 har styrelsen som vanligt vid styrelsemötena dryftat sina senaste botaniska erövringar. Några intressanta noteringar från vår bygd utöver det som nämns under exkursionsreferaten:

- **I mars** *Scilla bifolia*, tidig blåstjärna hos Agneta, pensé intill husväggen hos Lennart; luktvioletter av gammal kultur hos Torgny, blommande panteramaryllis hos Magnus, murreva som växer in i huset hos Yvonne, ormöga och smånunneört blommar hos Göte. Martin Sjödal rapporterar på Facebooksidan den 30 mars att Lena Canler funnit en stor mängd blommande stenkrassing vid Ryhov. Ny för Jönköping!
- **I april** Lennart gjorde ett häftigt fynd av ullranunkel på kyrkomuren framför Barnarps kyrka. Ullranunkel som endast ska finnas på Öland. Flera ex tyder på att den funnits där ett tag. Kyrkogårdar med närmaste omgivning är verkligen intressanta växtplatser.
- **I maj** Göte: vackert blommande vårvicker vid Skäktabacken. Magnus: vårvicker nedom stationen i Bankeryd och vårtåtel vid Läns museet. Lennart: ullranunkel och knölgröe i Barnarp; inkomna med kalksten från Öland?
- **I juni** hittade Göte slåttergubbar i ett skogsbryn invid Hallbyleden, knappt tvåhundra meter hitom Hallbys stuga. Ett fyrtiotal blommande plantor i olika stadier.
- **I augusti** Göte har noterat god blomning av skogsfru (10 ex.), Magnus rapporterar om sin odling av gatmålla som trots bete av mördarsnigel lyckats föröka sig, David rapporterar bl.a. om atypiska mossnycklar (10 ex. på Dumme mosse vid Gloggön) som beskådats under stor dramatik tillsammans med Magnus.
- **I november** David, Agneta och Göte vittnar om god tillgång på tranbär.

Sammankomster

16 januari Vegetation i Vätterbygden under 400 år. Med kartor, tullängder och domböcker som vegetationshistoriska källor. (35 deltagare)

Denna programpunkt var ett samarrangemang med Jönköpings läns museum. Arkivarie Ådel Vestbö Franzén berättade under rubriken ”Vegetation i Vätterbygden under 400 år” om olika källor som kan visa markanvändningen och växtligheten under gångna tider, och vad som odlades och konsumerades. Hon nämnde pollenanalys, arkeobotanik, tullängder, domböcker, konstnärliga avbildningar och inte minst kartor. Geometriska kartor i jordeböckerna från 1630- och 1640-talen hade ofta uppgifter om vad som odlades och om trädvegetationen. Vi fick se exempel på gamla lantmäterikartor från länet. Tullängderna från västra tullen i Jönköping visar bland annat varifrån humle och linne fördes in i staden. Föredraget följdes av en livlig diskussion.

13 februari Botaniska Sällskapets Årsmöte (19 deltagare)

Årsmötesförhandlingarna leddes av Göte Bengtsson. Flertalet ledamöter i styrelsen kvarstår under 2019. Nya i styrelsen är Britta Färdig Bergström och Yvonne Hyltse Eckert. Bodil Enander avtackades för sina år i styrelsen och Leif Thörne avtackades för sitt arbete i valkommittén. Martin Sjödahl avtackades i sin frånvaro för sina många år i styrelsen, Ulla Staaf avtackades i sin frånvaro för sin insats som revisor och Kerstin Pilkvist avtackades i sin frånvaro för sin insats som revisorssuppleant. Efter fikapausen visade Magnus Thorell vackra foton på växtmiljöer, orkidéer och andra växter på den grekiska ön Lesbos. Enligt tradition bjöd föreningen på fikat denna kväll. Foton: Magnus Thorell

Homer's orchid *Ophrys homeri*

Svärdsyssla *Cephalanthera longifolia*

13 mars Botaniska besöksmål i Västergötland. (35 deltagare)

Lennart Sundh från Falköping berättade om en ny guide om botaniska utflyktsmål i Västergötland som ges ut av Västergötlands Botaniska Förening. Den innehåller detaljerade beskrivningar av 112 botaniskt intressanta platser och är rikt illustrerad med fotografier. Vi fick genom vackra foton ett smakprov på växtmiljöer och enskilda växtarter, allt från kusten i Göteborgstrakten till nordliga områden i landskapet. Målet har varit minst en lokal i var och en av landskapets kommuner. Falbygden är väl representerad, där det finns en rik flora i kalkpåverkade områden.

24 april Vårvandring vid Brunstorpsbergets fot. (16 deltagare)

Botaniska sällskapetets första vandring för året ägde rum vid Brunstorps gård. Under kunnig ledning vandrade vi från gården längs med Brunstorpsbergets fot medan vi letade och hittade såväl blommande vårväxter och växter som snart kommer att blomma. Vi tittade på torrmarksväxter som backtrav och bergbräsma som kan tyckas obetydliga med sina små blommor men som ändå är av stor betydelse. Backtrav var den första växten som fick sin arvs massa kartlagd och som är viktig som inom forskning. Bergbräsman är en växt som ofta sprider sig i trädgårdar och växthus och därmed betraktas som ett ogräs. Under vandringen kom vi sen till mer lundartad miljö där vi bland annat hittade sippor, violer, skogsbingel, tandrot, gullvivor, getrams, lungört och gullvivor. Under hela vandringen berättade vår guide Lennart Persson om de olika växterna och hur vi ska kunna särskilja dem. Anekdoten om styvmorsviolens namn kommer vi att minnas. Den medhavda matsäcken intogs i kvällssolen på slutningen med fin utsikt över Vättern. Exkursionen var mycket lyckad och inte minst det vackra vädret bidrog till den fina upplevelsen.

Lennart Persson berättar om styvmorsviolens namn

Foto: Torgny Bergström

15 maj och 16 maj Växter vid Hassafallsleden. (12+12 deltagare)

Botaniska sällskapet genomförde en vandring från Hovslätts hembygdsgård till Hassafall. Enligt tradition letade vi efter olika växter som vi med jämna mellanrum samlades kring och gemensamt försökte namnge. Många växter var lätta att bestämma medan andra vållade oss huvudbry då växten ännu inte var i blom. Med hjälp av flora, lupp och många kloka förslag kunde vi bestämma de flesta. Första delen av vandringen följde vi stigen utmed Tabergsåån för att sedan följa stigen längs med Sanderydsåån. Den första delen är en lummig skog av al, hassel och hägg med rik örtflora av bl.a. nordlundarv, strutbräken, kirskål, skogsbingel, stinksyska, rödblåra, skavfräken, skogsfräken och vätteros. Den senare delen av vandringen gick genom barrskog men flera av de näringskrävande örterna växte även här, dock inte lika lummigt på grund av torkan. I ett källflöde hittade vi skogsbräsma, bäckveronika och stinksyska. Den medhavda matsäcken intogs i kvällssolen vid en av grillplatserna intill Hassafalls dramatiska naturformationer. Efter vandringen tackades ledaren Torgny Bergström för den goda ledningen. Denna exkursion dubblerades den 16 maj med Helen Bjurulf som exkursionsledare. Exkursionen var mycket lyckad och speciellt noterades den synnerligen rikliga blomningen av Vätteros. Foton: Torgny Bergström

Fikapaus vid Hassafall

Vätteros *Lathraea squamaria* L.

15 juni Sommarresa till Västergötland. (32 deltagare)

Årets heldagsexkursion gick till Valle härad. Området ligger väster om Billingen mellan Varnhem och Lerdala. Landskapet består av åsar och kullar med mellanliggande små sjöar och våtmarker som tillkom när inlandsisen gjorde en paus i avsmältningen för 10 000 år sedan. Hög kalkhalt i marken ger en rik flora. Exkursionen leddes av Gösta Börjeson med Lennart Persson som ansvarig för de praktiska arrangemangen. Redan vid det första stoppet vid en väggkant sågs ovanliga växter som pukvete, piggtistel och säfferot. Vandrigen fortsatte på delar av de vandringsleder som binder samman fem naturreservat. Vi kunde njuta av ett stort antal blommande örter och gräs och vilda rosor vid Höjentorp, Drottningkullen och Bockaskedeåsen. Lunchen intogs på Billingens Golfklubb vid Stora Kulhult. Vid Sotarliden sågs fem blommande orkidéarter med brudsporre och tvåblad i stor mängd och dessutom fjolårsståndare av den mycket sällsynta berberissnyltrotten. Exkursionen var mycket lyckad.

Gösta Börjeson berättar.
Foto: Yvonne Hyltse-Eckert

Pukvete
Melampyrum arvense
Foto: Yvonne H. Eckert

Flugblomster
Ophrys insectifera
Foto: Yvonne H. Eckert

Stora oxlar vid Bockaskedeåsen
Foto: Göte Bengtsson

16 juni De vilda blommornas dag.

Bondbergets naturreservat. (12 deltagare)

David Ståhlberg och Lennart Persson ledde ett tiotal engagerade vandrare genom omväxlande skogsterräng på Bondberget. Vandrigen erbjöd bland annat klassiska lundväxter som hässlebrodd, ormbär och tandrot, luktupplevelser i form av stinknäva, flenört och stinksyska, åtta olika ormbunkar samt grönvit nattviol i blom vilket var väl eftersom minst en orkidé var utlovad. Vädret var mulet, men det hindrade inte att vi var ute i nästan tre timmar inklusive fikapaus.

Blomstervandring i Bankeryd. (12 deltagare)

Vandrigen leddes av Magnu Thorell i samarbete med Naturskyddsföreningen i Bankeryd. Startpunkten för blomstervandringen var Sjöåkra med en igenvuxen sandig åker nära Vättern. Här har en hög med matjord legat och i dess spår kunde flera tillfälliga växter hittas, som sparvnäva, kornvallmo, rågvallmo, kamomill och äkta malört. Delar av den gamla åkern lyste röd av bergsyra. Vandrigen gick sedan uppe på strandbrinken söderut mot Tjuvanabben. I strandbrinken växer gott om gråal, som kunde förevisas. Deltagarna fick lära sig känna skillnad på skogskovall och ängskovall. Båda växte på flera ställen längs stigen. Större delen av sträckan är bevuxen med en ställvis mycket fin barrskog, men nära Tjuvanabben vidtar en ganska rik lundvegetation med bl.a. blåsippa, skogsfibbla, skogsstarr och långsvingel. I själva strandbrinken finns rika bestånd med skavfräken. Vid Tjuvanabben kunde liten fetknopp demonstreras.

Tipspromenad vid Öxnegården (över 100 deltagare)

De vilda blommornas dag uppmärksammades också genom ett antal blomsterfrågor i Friluftsförbundet sista tipspromenad för säsongen. 134 vuxna och 11 barn deltog i tipspromenaden. De platsanknutna blomsterfrågorna som författats av Botaniska Sällskapet rönt både uppskattning och bryderi. Namnet vätteros kommer från vätte och inget annat. Vinnarna i de båda klasserna föräddades blomsterböcker.

21 augusti Ruderatexkursion på sandiga marker nära Hallbystugan. (12 deltagare)

Sandtåktområdet i slutet av milrundan i terrängen mellan Klämmestorpsvägen och Hallbystugan erbjöd en kavalkad av oönskade växter. Ett 20-tal deltagare fick under David Ståhlbergs ledning vandra genom ett hav av vackra men ack så invaderande arter såsom kanadensiskt gullris, parksallat, blomsterlupin, vresros, jätteslide, jätteloka, spärroxel, pestskräp, häckberberis med flera mer eller mindre aggressiva och förkvävande kulturrymlingar. Mitt i denna allvarliga dramatik var det en lisa att även få se ett litet bestånd av ullört.

Foton: Göte Bengtsson

Jätteloka, pestskräp m.m.

Jätteslide, Kanadensiskt gullris m.m.

14 september Botanik runt knuten. En promenad utmed Vätterstranden, från kanotklubben till Undergången. (22 deltagare)

Programmet lockade flera nya deltagare. En grupp blivande landskapsarkitekter från Ultuna deltog i vandringen liksom en familj med blomsterintresserade barn. Under promenaden utmed Vätterstranden, från kanotklubben till Undergången förtecknades sammanlagt ca 60 arter. Det var ju främst "alldagliga" växter, men också en del överraskningar. På spårområdet hittades strimsporre, ljung, gullris, getväppling, vit sötväppling m.m. Utmed strandpromenaden hittades alsikeklöver, jordreva, murreva, fiskmålla, knytling, trampört, strandgyllen, jordrök, harklöver, gulsporre, knölklocka, liten blåklocka, såpnejlika, baldersbrå, gulvial m fl.

Foton: Agneta Åsgrim Berlin

Växter utmed Vätterstranden noterades.

Lennart Persson berättar om växterna vid spårområdet.

30 oktober Södra Vätterbygdens orkidéer (30 deltagare) Botaniska sällskapet hade onsdagen den 30 oktober bjudit in orkidéexperten Mikael Gustafsson att inleda inomhussäsongens program. Mikael visade vackra bilder på ett 20-tal orkidéer han funnit i Södra Vätterbygden medan han beskrev var de växer, när de blommar, hur de skiljer sig åt och vilka speciella krav de har på sin växtplats. Vi fick också veta vad deras vetenskapliga namn betyder och hur de förökar sig. T.ex. arten Adam och Eva, den ena röd den andra gul, kan tillsammans ge upphov till en mellanform med flerfärgade blomax. De tillhör släktet *Dactylorhiza* där *Dactylos* betyder finger och *rhiza* betyder rot, syftande på formen på deras rotnölar. Artens artnamn är *sambucina* och syftar på att den doftar som fläder, som heter *Sambucus* sp. Orkidéer pollineras med pollenklumpar som kallas pollinier som sprids av insekter som får klumparna att fastna på huvudet när de söker nektar inne i blomman. Märkligt nog saknar just Adam nektar men får ändå hjälp med pollineringen. Orkidéerna är också beroende av svampar där de växer, och bildar s.k. mykorrhiza. Nästrot och skogsfru är exempel på klorofyllfria orkidéer som därför lever parasitiskt på sin svamppartner. Efter fika följde en frågestund om både de orkidéer fördraget behandlat och om exempel på odling av orkidéer från andra delar av världen som kan köpas i handeln. Mikael Gustafssons orkidéföredrag var välbesökt och uppskattat.

Mossnycklar
Dactylorhiza sphagnicola
Foto: Mikael Gustafsson

20 november Från trädgård till grav – växterna i lundabiskopen Peder Winstrups kista Detta föredrag av Per Lagerås paleoarkeolog med specialitet arkeobotanik, i samarrangemang med Jönköpings läns museum, fick tyvärr ställas in då föreläsaren fått förhinder. Vi hoppas kunna genomföra denna aktivitet vid ett annat tillfälle.

4 december Medlemmarnas afton (18 deltagare)

Årets sista möte var den traditionella Medlemmarnas afton. Några medlemmar berättade om botaniska upplevelser under året som gått. Caroline Edelstam visade bilder från vår- och sommarexkursioner på Gotland. Göte Bengtsson visade bilder på särskilt intressanta lokala fynd av växter t.ex. ullranunkel och slåttergubbar, men också stora bestånd av invasiva arter, t.ex. jätteslide, jätteloka och kanadensiskt gullris vid Hallby. Torgny Bergström visade bilder och skickade runt prover på rökelse och myrra från Somali samt beskrev dessas stora betydelse förr och nu. Lennart Persson visade bilder från flera exkursioner och inventeringar under vår och sommar t.ex. fjällväxter från Funäsdalen, men också många intressanta lokala fynd. Mötet avslutades med att ordföranden önskade alla en God Jul.

Ullranunkel *Ranunculus illyricus* L.
på kyrkogårdsmur vid Barnarps kyrka
Foto: Göte Bengtsson

Mossträffar 2019 med Henrik Kullberg som exkursionsledare

7 maj Stadsparken (8 deltagare)

Målet var att lära oss en del vanliga mossarter och att titta närmare på några lodytor utmed gångvägen bakom dansbanan. Marken var relativt fuktig, vilket gynnade mossorna. Vi såg ett tjugotal arter bl a äppelmossa och liten bräkenmossa.

28 maj Drättinge (3 deltagare)

Drättinge är ett fint område med något basiska förhållanden, vilket gynnar vissa arter. Utmed en sluttning rinner en liten bäck som inte hade torkat ut och den fick bli kvällens studiemål. Det finns intressanta mossor både i och längs med bäcken. Fällmossa liksom kakmossa bredde ut sig på några stenblock. Rävsvansmossa och trubbfjädermossa är två arter som trivs i mer basiska förhållanden och visade sig här i de mer fuktiga partierna. På ett par mindre stenblock kunde vi notera mörk husmossa samt västlig husmossa. Ett trettiootal arter studerade vi denna kväll och fick en liten solglimt till kaffet.

10 augusti Råbyskogen (3 deltagare)

En tungt regngrå lördag utrustade med regnkappor och paraply gick vi en kortare tur och beslöt att avrunda efter en halvtimme och gick med ett antal vanliga mossor i händerna mot torpet Hägnen, som var öppet. Under fikapausen artbestämde vi där det vi hade plockat med oss. Under tiden upphörde regnet och vi gjorde en kort tur till. Några av arterna vi såg då var praktbräkenmossa och vågig sidenmossa.

27 augusti Vattenledningsparken (7 deltagare)

Vi samlades vid dammarna och gick en kort promenad ner mot en liten bäck. Trots en längre tids värme så var markfukten ganska god. Flera utav deltagarna var nybörjare i mossvärlden och en aning överraskade över den stora artrikedom som finns i skog och mark. Hårgräsmossa, pösmossa samt alla de fyra arterna i släktet Rhytidadelphus släktet (hakmossor) var några utav alla arter som fanns där. En kaffestund med en lättare genomgång av några plockade arter avslutade kvällen.

7 september Lyngemadssjön (3 deltagare)

Åter igen en regnig lördag men turligt nog höll regnet upp under vandringen. Vi utgick från reservatparkeringen och gick en kort promenad på grusvägen, där vi såg stor grävlingmossa och dikesnardia som är typiska arter för biotopen. Väl inne i skogen på den lilla vandringsleden såg vi blåmossa och den fuktighetskrävande mossan; stor revmossa. Båda är signalarter. Något senare upptäckte vi västlig hakmossa, som också är en signalart. På ett par klippor vid Lyngemadssjön intog vi vårt kaffe och njöt av tystnaden. Vi fortsatte vandringen och studerade mossfloran på murken ved. Fyrtandsmossa, fingermossa, fransmossa samt tät fransmossa var bara några arter som vi mindes efter denna vandring.

Tack!

Styrelsen vill särskilt tacka alla som lett exkursioner, hållit föredrag, förberett möten och serverat fika, skött hemsidan, representerat Sällskapet externt i olika sammanhang, arbetat med vårt stora floraprojekt eller på annat sätt stött verksamheten. Många medlemmars engagemang är en viktig förutsättning för fortsatt framgång för vårt Botaniska Sällskap.

Ett stort tack också till personalen på Studieförbundet och i Allianskyrkan för gott samarbete och bra service.

Jönköping 2020-01-31

Styrelsen för Botaniska Sällskapet i Jönköping

Några glimtar från botanikåret 2019

Den 31 mars gjorde Göte Bengtsson en repris på förra årets exkursion den 11 april till Skäktabacken och Grytet. Nedan finns bilder på bitterskråp och kabbeleka, som har kommit mycket längre än vad de gjort den 11 april 2018. Det var alltså cirka (kanske drygt) två veckor tidigare blomning i år, men så var det ju en ganska sen vår förra året. Foton: Göte Bengtsson

Kabbeleka Grytet 31 mars 2019

Bitterskråp Grytet 31 mars 2019

Agneta Åsgrim Berlin tipsade om Trafikverkets broschyr Bangårdsbotanik som kan hämtas som PDF-fil från deras hemsida. Foton: Agneta Åsgrim Berlin

Två bilder från sommarresan.
Foton: Agneta Åsgrim Berlin

Akleja *Akleja vulgaris*

Magnus Thorell berättar om
E.L. Ekman.

Fikapaus vid Vätterstranden
Foto: Agneta Åsgrim Berlin

Tjärblomster och getväppling på bangården i
Jönköping

Höstspiran som E.L. Ekman
upptäckte.
Foton: Yvonne Hyltse-Eckert

Åkermolke vid Vätterstranden

Slåttergubbe vid Hallbyleden
Foto: Göte Bengtsson

Praktsporre
Foto: Caroline Edelstam

Nästrot *Neottia nidus-avis*
Foto: Mikael Gustafsson

Säuferot *Seseli libanotis*
Foto: Göte Bengtsson

Grov baronmossa funnen vid Edeskvärna
Foto: Henrik Kullberg